

InclusieAmbassade

inclusie

Inclusie is stoppen met in hokjes te denken,
met het wij-zij-denken,
wat leidt tot polarisatie.

Inclusie is naar een evenwicht zoeken, een nieuwe balans,
weg met wegen met verschillende maten en gewichten.

“Inclusie is grijs”, een meer dan hoogstwaarschijnlijk polariserende uitspraak.

Met tijd en boterhammen alleen komen we niet tot een inclusieve maatschappij.

Minderheden zijn er altijd geweest; groepen die meer drempels moeten overwinnen om hun plaats in de maatschappij (terug) te krijgen of te vinden. Drempels die er zijn door een gebrek aan toegankelijkheid, begrip, vertrouwen, Allerhande factoren kunnen zorgen dat je in zo'n groep, tegen wil en dank, belandt. Of het nu je kleurtje is, je geloofsovertuiging, je seksualiteit, je gender, je beperking of iets anders. Een reden waardoor je niet in de grijze massa kan opgaan, al zou je niet anders willen dan deel uit maken van het groter geheel.

Vroeger waren er de bijna letterlijke hokjes, zichtbaar als je ze wou zien; de kast, het klooster, aan de haard, in één of andere instelling De meesten legden zich er bij neer, maar we kunnen er vanuit gaan dat niet jezelf kunnen zijn, geen plaats krijgen in de maatschappij, geen stem krijgen, ... een hel is. Te veel mensen die tot een minderheid behoorden, werden als *quantité négliable* behandeld.

Nu zijn de meeste minderheden luider dan ooit, dat kan verwarrend of zelfs irritant zijn, maar om hen dan weg te zetten als verward of irritant is een brug te ver.

Er is een angst geweest om de verschillen te benoemen, doen alsof we ze niet zagen, maar lost dit iets op? Eigenlijk is het niet meer dan een, vaak toch goed bedoelde, zachte vorm van discriminatie. Negeren is een extreme vorm van exclusie. Wanneer je doet alsof de rolstoel er niet is, zal de persoon erin blijven waar die is, of toch alleszins geen trap of bus nemen, niet deelnemen aan sportieve of culturele activiteiten, Pas wanneer de maatschappij zich aanpast aan rolstoelgebruikers is de rolstoel minder zichtbaar en komt de persoon die erin zit meer op de voorgrond. Hier zijn we als maatschappij meer en meer mee bezig, we zijn op de goede weg. Kunnen we de weg van de standaard verbreden? We zien nog te weinig mensen met een fysieke beperking in de media, in het bedrijfsleven, En nu staan mensen met een onzichtbare beperking al te dringen om ook gezien te

worden, om ook hun steentje te kunnen bijdragen, om ook in hun kracht te kunnen staan. Is het daar te vroeg voor?

Kunnen we ervoor zorgen dat we onze leefwerelden vergroten, zodat we gemeenschappelijke delers vinden? Overeenkomsten die de afstand verkleinen, beseffen dat we mekaar nodig hebben en zo in verbinding komen? Ons anders zijn anders benoemen is een manier om de drempel te verlagen; persoon met een beperking, persoon met een migratieachtergrond, Taal is inderdaad verbindend en maakt ook het 'anders' zijn gelukkig bespreekbaar. Al mag de focus niet liggen op de juiste termen, maar op een open gesprek, over durven verder kijken dan je neus lang is. Dat is dan ook exact wat we moeten blijven doen, denk ik, blijven spreken en vooral luisteren, de zaken echt durven benoemen. Pas dan kunnen we de drempels ook echt verkleinen of weghalen.

We kunnen niet anders dan kleur bekennen, vooraleer we kunnen spreken van inclusie. Eerst uitspreken en tonen met welke frustraties we zitten, waar we van dromen, wat we als maatstaf zien, waar we water bij de wijn kunnen doen, wat ons bang of onzeker maakt, wat we begrijpen of net niet en waar de grens ligt. Op die manier kunnen we (in)zicht krijgen in elkaars context of leefwereld. Het is, volgens mij, een groeiproces, iets dat je niet kan forceren. Het mag niet over sensatie of choqueren gaan m.a.w. iets en dus ook personen verliezen hun waarde of betekenis wanneer je hen uit de context trekt. Ook al lopen we allemaal een andere richting uit, iedereen is uniek, toch moeten we ergens een gemeenschappelijk doel te vinden. Ik hoop dat dat evolueren naar een veilige maatschappij voor iedereen mag zijn. Een maatschappij waar je kwetsbaarheid je niet onzeker hoeft te maken. Een plek waar kwetsbaarheden niet meer stigmatiseren, maar waar het duidelijk is dat je meer bent dan de rugzak die je draagt. Het klinkt meer dan waarschijnlijk naïef, echter toch een waardevol streefdoel. Elk van ons draagt toch iets mee?

Kinderen zijn de toekomst, een cliché, maar er is weinig tegen in te brengen. Wanneer ze met vragen komen over seksualiteit, oorlog, discriminatie ... polsen we eerst naar de context waardoor ze met de vraag komen en proberen we de antwoorden niet te verwarrend te maken; door hen niet te overladen met termen die ze niet begrijpen, theorieën waar ze nog niet aan toe zijn, in feite niets dat hen onzekerder zou maken om zich in de wereld te begeven. We proberen hen richting te geven door hen te begeleiden en grenzen te stellen door de ervaringen en kennis die we hebben, zodat we hen op termijn kunnen loslaten en erop vertrouwen dat ze op een veilige en respectvolle manier zich kunnen ontplooiën in de grote wereld.

Hoe spijtig zou het zijn als de kinderen van nu, net zoals het mij geleerd werd, leren om niet te kijken naar mensen in een rolstoel uit angst dat ze zouden staren? Er staan ambassadeurs klaar om in scholen alle vragen te beantwoorden over hun leven in de rolstoel. Maar net zo zeer zijn er inclusieambassadeurs die vrijuit spreken over hun leven met autisme, adhd, nah etc.

Op geen enkele manier wil ik minderheden, of een eerder conservatieve groep, vergelijken met kinderen, maar we moeten toegeven dat we allemaal minstens iemand kennen wiens leefwereld er helemaal anders uitziet dan de onze.

Hopelijk kunnen wij, de inclusie-ambassadeurs, een dagje in jullie leefwereld vertoeven of jullie in de onze, of beter nog, misschien vinden we gemeenschappelijk terrein waar we ervaringen, dromen en zoveel meer kunnen uitwisselen. Laten we samen bouwen aan bruggen...

We vinden elkaar vast op het festival van de gelijkheid, tentoonstellingen, congressen, seminars, webinars, in theaters, via podcast of boeken,

Geschreven door ambassadeur Mieke Claes

Najaar 2024